

Nr 33.

Av herr **Huss m. fl.**, om inrättande av personlig professur i hjärt- och kärlsjukdomar.

Sjukdoms- och dödlighetsfrekvensen av hjärt- och kärlsjukdomar framgår av statistiska uppgifter, som nyligen publicerats av Svenska hjärtläkareföreningens sociala utskott. Detta material visar bl. a., att ett större antal personer — 26 000 årligen — avlider i hjärt- och kärlsjukdomar än i tuberkulos och alla svulstsjukdomar sammantagna (15 000). Till ytterligare belysande av de anförda siffrorna må nämnas, att totala antalet under år 1949 avlidna personer uppgick till 69 537. Beträffande sjukdomsfrekvensen kan anföras att denna uppskattas till 250 000 fall, 3,5 procent av Sveriges befolkning. I Amerika beräknar man antalet hjärt- och kärlsjuka till 7 procent av befolkningen. De anförda uppgifterna visar att intet annat område inom invärtesmedicinen kan i sjukdomsfrekvens mäta sig med hjärt- och kärlsjukdomarna.

Vid Södersjukhuset i Stockholm har under ledning av överläkaren, docenten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn G. Nylin, skapats en klinik för hjärt- och kärlsjukdomar.

I enlighet med sin uppgift att söka främja forskning inom sitt ämnesområde har karolinska institutet hemställt hos Kungl. Maj:t om inrättande av en personlig professur i hjärt- och kärlsjukdomar för Nylin. Såsom framgår av statsverkspropositionen (VIII HT, s. 136) har kollegiet gjort framställningar härom de tre senaste åren och i årets petita ånyo upprepat sin hemställan. Universitetskanslern har tillstyrkt inrättandet av en sådan professur för Nylin, därest erforderlig överenskommelse med Stockholms stad kunde ernås. I sin framställning avseende budgetåret 1950/1951 har dåvarande universitetskanslern sammanfattat lärarkollegiets då framlagda och nu åter upprepade förslag på följande sätt:

”Kardiologien — läran om hjärt- och kärlsjukdomar — hade alltmer kommit att framstå som ett självständigt forskningsområde. Vid Södersjukhuset hade skapats en kardiologisk klinik, som för närvarande torde vara en av de bäst utrustade dylika kliniker i världen och vilken såväl i personellt som i tekniskt hänseende stode i internationellt högsta klass. Nylin hade genom sina forskningar i hög grad bidragit till utvecklingen på här ifrågavarande vetenskapsområde och vore en internationellt högt uppskattad vetenskapsman. Professuren borde huvudsakligen vara avsedd för forskning, men innehavaren borde även meddela viss undervisning. Professurens inrättande föranledde icke något behov av nybyggnad, men förutsatte förhandlingar med Stockholms stad angående Nylins löneförmåner och hjärtklinikens upplå-

tande för undervisningsändamål. Professuren skulle tillträdas först sedan överenskommelse med staden kommit till stånd.”

Att Kungl. Maj:t icke biträtt de gjorda framställningarna torde bero på det förhållandet, att lärarkollegiets framställningar icke varit enhälliga. Till kollegiets senaste framställning har sålunda de två professorerna i intern medicin — i vilken disciplin läran om hjärt- och kärlsjukdomarna för närvarande ingår — anfört en reservation. Reservanterna har därvid till stöd för sitt avstyrkande framfört skäl av såväl principiell som undervisningsteknisk natur. Sålunda anser reservanterna, att läran om hjärt- och kärlsjukdomar icke bör utbrytas ur ämnet invärtes medicin, samt framhållit, att undervisningen skulle vara mera betjänt av två nya professurer i invärtes medicin vid karolinska institutet.

Vi finner för vår del, att spørsmålet om inrättandet av den ifrågasatta professuren bör ses ifrån synpunkten, att samhället på allt sätt bör stödja forskningen inom sådana områden av läkarvetenskapen, som i särskilt hög grad äger betydelse i kampen mot folksjukdomarna. Denna uppfattning har kommit till uttryck bl. a. i fråga om cancerforskningen. Att hjärt- och kärlsjukdomarna är folksjukdomar i verklig mening framgår med all tydlighet av de uppgifter, som inledningsvis lämnats. Vi finner det alltså uppenbart, att forskningen rörande hjärt- och kärlsjukdomar bör främjas. Denna inställning synes så mycket mer naturlig som professor Nylin genom sin verksamhet skapat förutsättningar för en ökad forskning inom ämnet. Med hänsyn till professor Nylins framstående forskningsinsatser är det enligt vår mening sakligt motiverat att karolinska institutets lärarkollegium samt universitetskanslern påyrkat inrättandet av en personlig forskningsprofessur åt Nylin. De frågor, som reservanterna till lärarkollegiets framställning berört, synes oss mindre väsentliga då det här gäller att stödja kampen mot en allvarlig folksjukdom. Vi är nämligen av den mening, att de tekniska och praktiska problem, som kan sammanhånga med inrättandet av den föreslagna professuren, framstår som bisaker i en fråga av så stor vikt som denna.

Såsom framgår av det ovan sagda förutsättes för den förordade professuren en överenskommelse med Stockholms stad, varför vi för närvarande in-skränka oss till att föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt kommissionen för förhandlingar rörande karolinska sjukhuset m. m. att upptaga förhandlingar med Stockholms stad angående hjärtkliniken å Södersjukhuset upplåtande för undervisningsändamål m. m.

Stockholm den 20 januari 1953.

Ragnar Huss.

Rud. Anderberg.

L. Franzon.

P. G. Lundgren.